

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea“ sunt:

Agricola, (Erica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Iugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bi az, Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârșoreana, Chiorana, Chișeteiana, Coăreana, Codrul, Comuna, Concordia, (T-Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corrineana, Creditul, Crișana, Cujereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hașegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadin), Institut de credit, (Gavosdia), Iscorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf), Iulii, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucașfărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădădcanu, Neșoiul, Năvana, Olteana, Orășniciana, Orientul Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Iva-mare), Răureana (Cap. Măndăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercășiana, Silvania, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Tibleșana, Timișana, Ulpiana, Uniea, Vatra, Victoriu, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânmartin), Vulturul, (Tășnad, Zărândeana, Zlăgheana.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiu unui cm² câte 10 aleri.

Cauzele crizei financiare din Ungaria.

În Ungaria am avut destule crize financiare. De zeci de ani însă țara noastră nu a trecut prin o criză mai violentă ca cea prin care trece de prezent și cu care se luptă de mai bine de un an de zile. Nici una din crizele trecute însă nu a fost atât de acută și de durată așa de lungă ca cea prezentă. Conștiința acestor crize o aveau de regulă numai conducătorii instituțiilor financiare și întreprinzătorii mai mari. De data aceasta însă, criza a intrat în conștiința publică până în cele mai îndepărtate cercuri și se resimte în toate straturile poporului și la toate profesiunile lucrative și productive sub raport economic, așa că puțini sunt aceia, cari pot zice, că nu zac sub povara ei. Faptul acesta — care nu se poate tăgădui — este cea mai palpantă dovadă, că criza actuală e extraordinar de gravă și așa fiind nu e mirare, dacă până și lumea laică, dar îndeosebi cercurile direct interesate se întrebă și caută să răspundă întrebării: *cari sunt cauzele ce au provocat și mențin de atâta vreme această criză?*

La această întrebare s'au dat diverse răspunsuri, pe cari — în parte — le-a publicat și presa noastră. Între toate răspunsurile date însă, cel mai des amintit și în același timp cel mai justificat este acela, care indică ca cauză a crizei financiare actuale: retragerea capitalurilor străine plasate în trecut cu prisosință în patria noastră prin francezi, belgieni, holandezi și alte neamuri

cu capital abundant, precum și nesiguranța ivită în relațiile politice externe.

Din parte ne aprobăm aceste vederi. Dar nu fără rezerve. Pentru că cine a pătruns mai adânc chestiunea și cine cunoaște mai de aproape trecutul, natura și organizația creditului din patria noastră, va trebui să recunoască că *retragerea capitalurilor străine și situațiile politice externe complicate sunt numai cauze nemijlocite ale crizei. cauze, cari așa zicând au dat ansă, au provocat numai izbucnirea ei. Adevăratele cauze ale crizei sunt cu mult mai îndepărtate și cu mult mai adânci. Ele sunt a se cauta în organizația nefirească a creditului public și privat din patria noastră.* Să ne explicăm.

Ungaria aparține statelor agrare sărace în capitaluri proprii, deci state avizate la credit și ajutor străin. Creditul, ce se acordă și cu care ar fi să lucreze un stat agrar — după natura lucrurilor — ar trebui să fie un credit conform necesităților economice agricole, adică un credit de durată lungă, care să se ramburseze în termene îndepărtate. Este și firesc. Agricultorul, care apelează la credit în scopul ameliorării și dezvoltării economiei sale, face astfel de investițiuni de capitaluri, cari numai după vreme mai îndepărtată pot fi readuse din nou în circulațiune. Capitalurile investite în economiile agrare se leagă adeseori pentru decenii. De aci urmează, că principiul fundamental, baza pe care trebuie să se întemeieze organizația de credit a unui stat agrar nu poate fi alta decât acordarea și întrebunțarea capitalurilor de durată lungă. O organizație de credit,

în un stat par excellentiam agrar, cum este și statul nostru, care nu ține seamă sau nu poate să se fondeze pe ajutorul capitalului de durată, e o organizație nenaturală, contrară firii lucrurilor, o organizație șubredă, care nu poate rezista timpurilor critice.

La noi, în Ungaria, creditul e organizat prin bănci. Acestea îl mijocesc; acestea îl regulează. La început — înainte de aceasta cu câteva decenii când creditul țării era de tot restrâns — băncile, puține la număr, mijloceau aproape exclusiv capital intern. Cum însă capitalul intern era mic și neînsemnat, circulația băncilor încă era de tot redusă, iar prețul banilor destul de urcat. Dar, după dualism, cercurile conducătoare de stat, pentru a da un avânt mai mare economiei publice și private, apelează la credit străin. E're caută și le și succede să intereseze pentru întreprinderile și trebuințele țării capitalul extero. În urmăre și băncilor începe să li-se ofere cu mână din ce în ce mai largă capital din afară, pe care acestea îl și primesc așa după cum li-se și oferă, adevărat, ca capital ori când denunciabil. Favorizate de împrejurări prielnice, pe nesimțite băncile luară asupra lor angajamente foarte mari față de străinătate, ale cărei capitaluri însă urmau a le plasa, nu cum ar fi trebuit, ci cum le puteau. În lipsa unei vieți comerciale și industriale, cari singure ar fi putut folosi fără pericol aceste capitaluri cu termene scurte, le plasară la agricultori, elementul cel mai capabil de credit sigur în această țară. Urmarea fu că aproape toate băncile din Ungaria ajunseră să aibă față de pasive, respective de îndatoriri avista sau de cel mult câteva luni, active, respective pretensiuni, cari nu puteau fi realizate decât în vreme îndelungată. O stare nefirească aceasta, lipsită de echilibrul necesar în o economie financiară rațională. Căci pot fi pretensiunile unei bănci ori cât de bune și sigure, dacă ele sunt imobile, nu pot garanta, cu deosebire în împrejurări financiare deficiente, îndatoririle de durată scurtă. Or, aceasta se dovedește cu prisosință de prezent în patria noastră, a cărei organizație de credit suferă de defectele amintite în cele precedente. Aceste defecte deci, *imobilizarea capitalurilor străine de durată scurtă sunt cauzele primordiale ale crizei financiare, prin care trecem.*

Organizația creditului din Ungaria a suferit totdeauna de lipsa unui raport firesc între pasivele și activele băncilor. Și dacă acest inconvenient organic până astăzi nu a pricinuit greutăți deosebite, e a se atribui faptului că relațiile financiare externe au fost

— cu puține și scurte excepțiuni — destul de favorabile. Iată că ce însă aceste relații s'au schimbat în spre rău, această organizație de credit a fost în suferință, ceea ce s'a experiat în destule rânduri. Nici odată însă nu atât de mult ca acum. În măsura în care s'au retras capitalurile străine, în aceeași măsură au urmat și greutățile. Când timp băncile au avut mijloace disponibile și valori, ce le-au putut realiza, au satisfăcut îndatoririlor față de creditorii străini. Când însă mijloacele li s'au împuținat, funcționarea organismului a devenit aproape imposibilă, dat fiind că pretenziunile lor active nu puteau fi realizate la trebuință. De aci calamitățile, de aci — criza.

Dacă însă pretensiunile băncilor — de altfel foarte bune — s'ar fi putut realiza, îndatoririle — fire-ar fi fost acelea cât de multe — s'ar fi putut satisface și consecințele crizei s'ar fi arătat cel mult în lipsa de întreprinderi. Sau, ceea ce ar fi fost și mai bine, dacă îndatoririle băncilor ar fi fost de durată lungă, adevărat nu s'ar fi putut abdice în termene scurte, atunci peste tot n'ar putea fi vorbă de criză financiară la bănci. Cu alte cuvinte, dacă organizația de credit a țării noastre n'ar suferi de defectele organice arătate, retragerea capitalurilor străine și complicațiile politice externe, ar procura de sigur greutăți, dar n'ar fi cauzat perturbațiuni și crize. Din toate aceste rezultă dară, că alevăratele cauze ale crizei financiare prin care trecem, rezidă în organizația nefirească a creditului țării noastre și că retragerea capitalurilor străine a pricinuit numai izbucnirea crizei, declararea defectelor.

Să nu se creadă însă, că constatările ce le facem în cele precedente cu privire la defectele organizației de credit din țara noastră, ar fi un lucru nou. Nu. Aceste defecte au fost de ani de zile și destul de des remarcate. Ba de destule-ori s'au prevăzut chiar și consecințele lor. Cu toate acestea până acum s'a făcut prea puțin pentru delăturarea lor. Cauza? E natura omenească, care uită curând răul, mai cu seamă dacă ajunge din nou la bine. Crizele din trecut au fost curând urmate de vremuri bune și astfel reformele, ce se plănuiau la năcaz, se abandonau înainte de a fi realizate. Astăzi însă, probabil oamenii vor fi ajuns la mai multă îngrijare și astfel reformele pentru delăturarea defectelor organice ale creditului din țara noastră vor fi puse la ordinea zilei cu mai multe șanse de a fi realizate. — Despre aceste reforme în viitor.

Necesitatea unei statistici asupra meseriaşilor noştri.

Mișcarea pentru formarea unei puternice clase de industriași datează la noi Români abia de vre-o 3 decenii. Mulțămită stăruințelor celor câteva reuniuni de meseriași, ce avem, azi aflăm aproape în fiecare oraș și orășel cu populațiune românească mai numeroasă un număr destul de frumos de meseriași români, de toate branșele.

Date pozitive asupra numărului acestor meseriași, a distribuirii lor după diferitele meserii și după diferitele ținuturi, durere, ne lipsesc până acum, deși nu încapă îndoială, că, dacă am avea datele acesteia statistice, mișcarea pentru formarea clasei meseriașilor noștri, chemată a întări elementul românesc dela orașe, ar putea să fie nu numai mai unitară, ci și mai rodnică.

Căștigarea acestor date statistice nu poate întâmpina greutăți prea mari, după ce în înțelesul legii industriale, sub anumite condiții se înființează în orașe și în comune corporații industriale; există apoi și societăți de ale meseriașilor, iar organele administrative încă poartă evidență asupra meseriilor.

Sucrescența clasei industriale o putem cunoaște din datele statistice ale școalelor de învățacei, de a căror înființare trebuie să se îngrijească fiecare comună, în care numărul învățăceilor, datori să cerceteze școala, este mai mare de 50.

Atrăgând atențiunea tuturor factorilor noștri competenți asupra acestei obiecțiuni publicăm în cele următoare, după un raport prezentat ultimei adunări generale a Universității săsești, numărul învățăceilor după naționalitate, cari cercetează școalele industriale din zece orașe sau comune, cu populație mixtă românească, săsească și maghiară.

	Anul 1910/11			Anul 1911/12		
	Români	Sași	Maghiari	Rom.	Sași	Maghiari
Agnita	51	159	17	50	166	16
Bistrița	69	131	22	72	132	24
Brașov	176	218	38	147	210	48
Mediaș	72	181	57	40	189	24
Sibiiu	193	425	39	214	415	44
Cohalm	27	72	21	10	76	7
Sighișoara . . .	22	154	17	19	160	12
Sebeșul-săsesc.	115	80	9	121	78	10
Orăștie	146	16	52	161	17	39
Mercurea	—	—	—	72	32	4

Laolaltă: 871 1436 272 906 1475 229

Din cifrele acestea rezultă faptul îmbucurător pentru noi, că pe când în anul 1911/12 numărul învățăceilor Sași a crescut față de 1910/11 abia cu 39, iar al învățăceilor Maghiari a scăzut chiar cu 33, pe atunci numărul învățăceilor noștri în același timp arată o creștere de 25.

Jurisdicțiune.

Deciziuni curiale.

Dreptul de firmare al membrilor din direcțiune. În statutele multor banci se face deosebire între membrii direcțiunii investiți cu dreptul de firmare și între cei ce n'au acest drept. Dispoziția aceasta este evident contrară §-ului 184 al legii comerciale; cu toate acestea tribunalele au înregistrat până acum astfel de statute fără nici o obiecțiune.

Praxa dezvoltată în direcția aceasta însă o curmă acum Curia reg., care prin deciziunea sa Nr. 727/912 a enunțat neadmisibilitatea unei astfel de diferențieri.

În motivarea Curiei reg.:

În sensul §-ului 184 al legii com. membrii direcțiunii trebuie notificați fără întârziere tribunalului competent pentru înregistrare în registrul firmelor comerciale. Deodată cu notificarea membrii direcțiunii sunt obligați a-și legaliza tot acolo subscrierile sau a și-le prezenta în formă legalizată.

În înțelesul §-ului 186 al legii com. societatea pe acții o reprezintă, față de autorități și a treia persoană — direcțiunea.

Din dispozițiile citate ale legii rezultă deci în mod netăcut, că conform legii fiecare membru din direcțiune trebuie să aibă dreptul de a semna firma, resp. că de dreptul de firmare nu poate fi lipsit nici un membru din direcțiune.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiiu, 9 Ianuarie 1913.

Precum eră de prevăzut, pe baza experiențelor din trecut, primele zile ale anului nou, au adus și de astădată o ușurare oarecare pe piața internațională de bani, deși situația politică nici acum nu este încă pe deplin limpezită. Noue complicații politice precum se pare, sunt ex-hise pentru viitorul apropiat și atât în Berlin cât și în London cercurile financiare normative judecă mai calm situația, fapt care s'a și resimțit imediat pe toate piețele financiare mai de seamă. În Berlin în urma știrilor mai favorabile, discountul privat s'a redus la 4½%, iar banii de zi s'au ferit și cu 4%. Asemenea a scăzut discountul privat la 4½% în London, unde s'a așteptat în ultimele zile și reducerea etalonului oficial. Aceasta până în momentul de față n'a urmat dar probabil nu va întârzi mult, fiind totodată signalul pentru mult așteptata ameliorare generală a piețelor de bani.

În piața internă de bani încă se arată deja presemnele îmbunătățirii situației sosind oarecare oferte din străinătate și părăsindu-și și bancile mari rezerva, ce și-au impus timp atât de îndelungat, față de cererile de bani. Situația Bancii Austro-Ungare încă s'a mai ameliorat, încasându-se sume considerabile, față de cari înaintările, cererile noue, au fost minime, astfel că în suma ul proxim creștea de bancnote supuse la dare, probabil va arăta o însemnată reducere.

Discountul privat a cotel în Viena 5¾%, iar în Budapesta pentru cambii de prima bonitate 6¾%, bancii mijlocii 6½%, iar pentru cambii comerciale de portofoliu 7½%.

CRONICA.

Rugare către băncile noastre.

Rugăm On. noastre institute de bani, cari ne vor trimite spre publicare conturile lor de încheiere pe anul 1912, să binevoiască a ne indica opriat dacă doresc ca bilanțul și contul profit și pierdere să fie publicate și în textul maghiar sau numai în cel românesc, pentru a ne putea conforma dorinței lor întocmai.

Intrucât publicarea se cere în ambele limbi rugăm a ni-se trimite și textul traducerii maghiare.

Manuscrisele bilanțurilor și a altor publicații menite a apărea ca inserțiuni rugăm a le expediă cu posta din bună vreme și după posibilitate astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră cel puțin cu o zi înainte de ziua expediției regulate a revistei noastre, care este Sâmbăta.

Secretar la „Cassa de păstrare în Mercurea”, a fost ales pe baza concursului apărut și în Revista noastră dl *Nicolae Pârnu*, absolvent al școlii comerciale sup. din Brașov, de prezent notar în Săliște. Nou alesului secretar îi sunt concretizate deocamdată și agendele de director. După informațiile, ce avem, dl Pârnu este bărbat solid, serios și muncitor, astfel că va putea face bune servicii institutului.

Adresarea expedițiilor poștale. Cu începere dela 1 Ianuarie 1913 în circulația internă precum și în circulația cu Austria și Bosnia-Hertegovina adresa scrisorilor recomandate — și cu excepțiile de mai jos — și adresele de pe pachete și scrisorile de expediție (fracht) se pot scrie și cu creion chimic (creion-cherneală, Tintenstift, tinta iron). La scrisorile recomandate se poate întrebuița creionul cerneală atât uscat, cât și prin umezirea prealabilă a învelitoarei. La pachete și la frachturile acestora însă umezirea prealabilă este obligatorie.

La pachetele, cari conțin aur, argint, bancnote, hârtii de valoare sau prețioase, precum și la pachetele declarate cu o valoare mai mare de K 600, și frachturile aparținătoare, întrebuițarea creionului-cherneală pentru adresă este opriată.

Adresa scrisorilor cu bani și a asigurațiilor poștale trebuie scrisă și în viitor cu *cherneală*, adresa cu creion-cherneală nefiind admisă.

Creanțele monarhiei austro-ungare în Balcani. După o lucrare statistică austriacă creanțele monarhiei noastre în Balcani se cifrează la K 70 milioane. Din suma aceasta revin asupra Sârbiei K 20 milioane, asupra Bulgariei K 18 milioane, asupra Greciei K 8 milioane, asupra Muntenegrului K 2 milioane, asupra orașului Salonici K 5—6 milioane, asupra Albaniei K 10 milioane. Restul se împarte asupra Constantinopolului și asupra altor câteva orașe turcești.

Numărul proprietarilor de pământ din Ungaria. După datele statistice, adunate din partea guvernului ungar în anul 1904 pentru a putea fi studiată, pe baza lor, chestia reformei electorale, în Ungaria sunt 1.378,084 de proprietari de pământ, —

moșieri mici și mari, — și anume: Maghiari 552,401, Români 359 508 Slovaci 188,116, Nemți 142,712. Ruteni 50,875. Sârbi 42,852, Croați 19 175, alte naționalități 22,445. Dintre proprietarii români de pământ, au până la două jugăre 23 959 inși, dela 2 până la 5 jugăre 108,986 inși, dela 5 până la 10 jugăre 107 675 inși, dela 10 până la 20 jugăre 88 058 inși, dela 20 până la 50 jugăre 27 855 inși, și dela 50 jugăre în sus 2975 inși. Dintre Maghiari au peste 50 jugăre 19,940 inși, iar dintre Nemți 5506 inși.

Activitatea băncii altruiste. Banca aceasta, întemeiată pe baza art. de legă XV din 1911, sub firma de „Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége” și cu capital de K 15 milioane, a cumpărat în curs de un an, de când există, circa 14,215 jug. cat. pământ pentru parcelare. Cumpărătorii au avut să plătească în bani gata 25% a prețului de cumpărare, pe când pentru restul de 75% banca a acordat împrumuturi cu termene lungi și anuțată favorabile. Moșiile parcelate, se află în următoarele comitate: Veszprém, Hont, Trencsény, Somogy Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Sáros, Heves, Iás-Nagykan-Szolnok. Cenad, Zemoén, Szabolcs apoi în comitatele: Arad, Sălăgiu, Cluj, Solnoc-Dobăca Turda-Arieș și Murăș-Tu da.

În arândă a luat banca altruistă 16,495 jug. cat., în cea mai mare parte în comitatul B horului iar sub titlul de *împrumuturi pentru pașuni* a locuincat la 16 comune întreg prețul de cumpărare în sumă de K 2.053,400 în formă de împrumuturi amortizabile în 50 de ani.

Navigabilitatea Murășului. Camerele de comerț și industrie din Arad, Brașov, Cluj, Murășoșorheiu și Segedin au prezentat parlamentului un memoriu comun, în care cer ca deja în cadrul bugetului proxim să se prelîmineze sumele necesare pentru a face navigabil Murășul. Lucrările de regulare resp. canalizare ar fi să se înceapă conform memoriului dela Murășoșorheiu.

Firme falite.

Özv Amtmann Mihályné modistă, Arad. Anunțarea pretensiunilor până la 23 Ianuar, lichidarea la 3 Februar și alegerea comitetului de concurs la 5 Februar 1913.

Emonuel Iános, Lugos. Anunțarea pretensiunilor 3 Febr., lichidarea 19 Febr., și alegerea comitetului 22 Febr. 1913.

Lfkovics és Kacser, Oradea-mare. Anunțarea pretensiunilor 14 Februarie, lichidarea 21 Febr., și alegerea comitetului 24 Febr. 1913.

Kompanik János, Tinca, trib. Oradea-mare. Anunțarea pretensiunilor până la 13 Februarie și lichidarea tot la 13 Febr. 1913.

Golstein Ferencz, Marosludas trib Turda. Anunțarea pretensiunilor 3 Febr. lichidarea 17 Febr. și alegerea comitetului 20 Febr. 1913.

Weiss Ig-ác, Sătmar. Anunțarea pretensiunilor 14 Febr., lichidarea 10 Mart. și alegerea comitetului 13 Mart 1913.

Grünfeld Sámuel, Sătmar. Anunțarea pretensiunilor 28 Februarie, lichidarea 21 Martie și alegerea comitetului 26 Martie 1913.

Popov Matea (Mátyás), croitor *Versecz,* trib. Biserica-albă. Anunțarea pretensiunilor 25 Febr., lichidarea 10 Martie și alegerea comitetului 13 Martie 1913.

Firme insolvente.

Mikovity Koszta croitor, Baia.
Toth Andor, afac. de coloniale, Beiuș.
Deitel Manó manufactură, Brașov.
Hirschfeld Ferencz, afac. de coloniale, Huedin.
Szidor Ignác, Brád.
Fekete Lajosné, Aleșd.
Kukovean Lázló, Vințul-de-sus.
Lindl János, Lipova.
Knott Iózsef fabrică de ciment și baie de piatră, soc. pe acții, Lugos.
Rosenberger Samuel, manufactură, Mediaș.
Lang Károly, manufactură, Becicherecul-mare.
Molnár Hellmuth, afac. de modă, Oradea-mare.
Bandu György Panciova.
Dumitru B. Jurca, croitor, Orăștie.
Braun Samuel mărfuri de modă, Sătmar.
Kamacsky és Dimitrijevic, manufactură, Versecz.
Gegnér Lajos, Arad.
Bergfeld Abraham, Beclean.
Bergfeld Albert, Beclean.
Gruber Dzsó mărfuri de modă, Cluj.
Szék Sándor, Maramarossz get.
özv. Köncs Antalné, Maramarossz get.
Csuts Iozsef utoda: Haber Márton, Marosillye.
Rosenfeld Ignác, Nagyvárad.
Stefani György Lugoj.
Szőke Márton Pecica.
Bartha Károly Șimleul-Silvaniei.
Burger Samuelné, Vașcău.
Takács Miklós, Zilah.

BIBLIOGRAFIE.

„Anuarul Băncilor Române pe anul 1913“.
 Anul XIV. Redactor: *Constantin Popp*. Sibiu. Tiparul
 Tipografiei arhidiecezane, 1912.

În zilele trecute a apărut în editura „Solidarității“
 și în forma obișnuită cunoscutul șematism al institu-
 telor de bani române (societăți pe acții și însoțiri).

„Anuarul“ pe 1913 se extinde 15 coale de tipar
 și coala primă cuprinde pe lângă *partea calendaristică*
 obișnuită, următoarele notițe și informații de folos
 practic: Mărimea normală a bancnotelor; Terminul
 ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație
 a notelor Băncii Austro-Ungare; Timbre de documente;
 Chei pentru calcularea intereselor; Frațiunile comune
 mai obișnuite transformate în fracțiuni decimale; Tra-
 gerile la sorți ale lozurilor; Competința de timbru a
 registrelor comerciale (cu exemple); Scalele de timbre
 I, II, III; Tarifa pentru telegrame; Tarifa postală;
 Monetele diferitelor state.

Șematismul însuși se extinde pe 14 coale și cu-
 prinde în 5 părți institutele de credit: societăți pe acții
 (152 la număr); însoțirile (42 la număr) societăți co-
 merciale și alte întreprinderi (14 la număr), „Banca
 generală de asigurare“ și „Solidaritatea“. La fiecare
 din acestea sunt indicate: firma în toate limbile înre-
 gistrate, anul fondării, capitalul social, prețul acțiunilor,
 termenul de prescripție al cupoanelor, dreptul de vot,
 semnarea firmei, foile oficioase, numele și domiciliul
 membrilor din direcțiune și din comitetul de supra-
 veghiare, numele și titlul funcționarilor, bilanțul și
 contul profit și pierdere pe 1911, în fine împărțirea
 profitului net și a cuotelor de binefacere.

Un capitol special tractează despre „Solidaritatea“,
 arătându-se numele membrilor ei, scopul însoțirii, con-

dițiile de primire, numele și domiciliul membrilor di-
 recțiunii, al comitetului de supraveghiere și al revizo-
 rilor-experti, precum și ultimul bilanț pe 1911.

După acestea urmează o consemnare a institu-
 țiilor financiare-economice parte deja înființate, aran-
 jate după comitate și o tabelă a dividendelor băn-
 cilor noastre pe 1911.

„Anuarul“ se încheie cu două sumare: unul după
 sediu, arătându-se în care oraș ce instituții financiare
 românești sunt și altul alfabetic.

Prețul anuarului legat în pânză este K 4 — plus
 pentru porto 30 fl., total deci K 4.30 și se poate co-
 manda la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiu
 (Nagyszeben).

*

Primum din București excelenta revistă „Convor-
 biri Științifice și Filozofice“ cu următorul interesant
 sumar:

Em. Faguet: Aristotel.

H. Poincaré: Adevărul moral și Adevărul științific.

Leibniz: Despre Fatalism.

Ch. Simond: Opera lui J.-J. Rousseau.

Dr. L. Büchner: Nemurirea Sufletului.

M. Strajan: Spiritismul.

N. Voschide: Ce sunt visurile?

Dr. F. Regnaud: Unirea sexuală.

P. Painlevé: Teoria Aeroplanului (sfârșit).

Edm. Perrier: Respirația plantelor.

R. Merle: Inteligența animalelor.

Voltaire: Filozoful și Natura.

Abonamentul: 4 lei pe un an. Redacția și adm.
 București — Calonfirescu 7.

Sumar.

Cauzele crizei financiare din Ungaria. — Necesitatea
 unei statistici asupra meserișilor noștri. — *Jurisdicțiune*.
 Deciziuni curiale: Dreptul de firmare al membrilor din direc-
 țione. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Rugare către
 băncile noastre, Sec. la „Cassa de păstrare în Mercurea“, Adresarea
 expedițiilor poștale, Creanțele monarhiei austro-ungare în Balcani,
 Numărul proprietarilor de pământ din Ungaria, Activitatea băncii
 altruiste, Navigabilitatea Murăgului. — *Firme falite și Firme*
insolvente. — *Bibliografie*: Anuarul Băncilor române pe anul
 1913, „Convorbiri științifice“.

Depozit românesc

de piane și armoniuri în Sibiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici
 se pot procura cu prețuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiu, Strada Cienădiei Nr. 7 etajul I.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 9 Ianuarie 1913.

V A L O R I		Viena vande	Bpesta vande
A. Datoria de stat ungară.			
4	Kenta ung. aur, ... scut. de dare	105 85	106 -
4	" " Cor. . . . . " " "	85 30	85 60
3 1/2	" " " " " " " " " " " "	75 70	75 50
—	Impr. cu premii à 100 fl. . . . . " " "	4 29	136 -
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	299 -	293 -
3	Impr. p. regul. Porților de fier . . . . . " " "	73 10	73 -
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone . . . . . " " "	97 -	99 50
4	" rurale ungare . . . . . " " "	87 50	88 75
4	" " croato-slav. . . . . " " "	87 60	88 -
B. Datoria de stat austriacă			
4	Renta unit. conv. in cor., Mai-Nov., sc. de dare	86 30	86 40
4	" " " " Ian.-Iulie . . . . . " " "	86 30	86 40
4 2	" " " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	8 07	88 25
4 2	" " " " argint April-Oct. . . . . " " "	88 70	88 25
4	Losuri din 1860 à fl. 500.—	1600 —	1610 —
4	" " 1860 à fl. 100.—	451 —	466 —
—	" " 1864 à fl. 100.—	457 —	62 6 —
4	Renta austr. aur., scut. de dare	108 60	109 —
4	" " Cor. . . . . " " " " "	86 55	86 50
4 1/2	" " de invest. . . . . " " " " "	76 00	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	85 50	86 50
5	" " Viena . . . . . " " "	121 —	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	121 25	—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	85 75	89 25
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	89 20	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	93 10	93 25
4	" " " " 50 ani în coroane	93 50	93 25
4 1/2	Banca comerț. ung. Pesta în fl	96 —	96 —
4	" " " " în cor.	86 —	88 —
4 1/2	Obl. com. " banca " ung. Pesta cu 10% premie	98 50	99 —
4	" " " " repl 60 ani	81 —	87 —
4	Seris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	86 50	87 —
4	Obl. com. " " " " în cor	86 —	87 —
—	Obl cu premii I Cassă de păstr. patr. à K 100	—	111 —
4	Seris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor	87 50	88 50
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	96 —	97 —
4	" " " " " " " " " " " " " " " "	86 50	87 —
5	Obl cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	130 —
4 1/2	"Albina", Sibiu	—	100 —
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " "	—	96 —
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu, ...	94 50	94 50
4	" " " " Brașov	87 —	87 —
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " "	95 50	96 —
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, ...	95 50	9 50
4	" " " " " " " " " " " " " " " "	87 —	87 —
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	285 50	—
3	1880 à fl. 100	—	—
—	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	264 —	—
—	1889 à fl. 100	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	251 —	250 —
2	" " " " sârbesc à frs 100 —	122 —	116 —
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	300 —	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5 —	33 —	36 —
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	480 —	490 —
—	Bud. cemuna—fl 40 —	—	—
—	Pálfy, à fl 40 —	—	—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	59 80	58 —
—	" " " " ungară, à fl. 5—	88 80	86 —
—	Losurile comune Viena din 1874 à fl. 100—	492 —	490 —
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	0 —
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	—	15 —
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11 49	11 46
—	20 franci aur	19 17	19 19
—	20 marce aur	23 59	23 60
—	Sovereigns pr bucată	24 10	24 16
—	Ruble hârtie pr bucată	—	2 56
—	100 Marce hârtie	117 35	118 —
—	100 franci hârtie	96 05	95 92
—	100 lire hârtie	94 50	94 40
—	100 lei hârtie	—	—

„Albina“

instituit de credit și de economii în Sibiu

Publicațiune.

In sensul art. de lege XXXVI d n a. 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonciare în circulațiune cu ziua de 31 Dec. 1912 face K 11.236,000—

2. Pretenșiunile institutului de împrumuturi ipotecare, cari servesc de coperire a acestor scrisuri fonciare sunt de . . . . . „ 11.831,582 98

3. Valoarea ipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturi ipotecare este de . . . . . „ 48.929,628—

4. In sensul § 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea risurilor fonciare este de . . . . . 560 000—
acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

Nom. K 3,000—, Sorti de stat din 1860 cu 4%
 „ „ 6,000—, Obligațiuni cu premii ale băncii ung. ipot. cu 4%
 „ „ 5,000—, Sorti de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%
 „ „ 1,400—, Sorti de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%
 „ „ 5,000—, Obligații cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonc. cu 3%
 „ „ 62,000—, Scrisuri fonciare Ungar Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2%
 „ „ 24,000—, Scrisuri fonciare Pest-ungar. Commercial-Bank cu 4 1/2%
 „ „ 100,000—, Scrisuri fonciare Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár cu 4%
 „ „ 200,000—, Scrisuri fonciare Magyar Államostk. é. z. a. t. t. cu 4 1/2%
 „ „ 200,000—, Obligațiuni comunale Pesti hazai első takp. egyes. cu 4%
 „ „ 4,000—, Acțiuni de ale Institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%.

Sibiu, 8 Ianuarie 1913.

(423) 1—1

Direcțiunea.

„BANCA POPORALĂ”, societate pe acții în Dej.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Banca Poporală” societate pe acții în Dej, se invită în sensul §-lui 13 din statute la

a XII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 21 Ianuarie 1913 st. n., la 10 ore a. m. în localul institutului.

Obiecte:

1. Pertractarea raportului direcțiunii și al comitetului de reviziune de pe anul de gestiune 1912.
2. Deciderea cu privire la distribuirea profitului curat
3. Alegerea alor 5 membri în direcțiune pe un nou period de 3 ani și a unui membru în comitetul de reviziune pe un an.

Dej, la 4 Ianuarie 1913.

Direcțiunea.

Active.		Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1912.		Pasive.	
	K	f		K	f
Cassa	21	478 84	Capital societar	200	000 —
Cambii	751	969 —	Fond de rezervă ¹	20	000 —
Imprumuturi h potecare	76	316 —	Fond special de rezervă	1	000 —
Conturi-Curente	3	349 03	Fond de pensiuine ²	17	000 —
Realități	31	298 22	Depuneri spre fructificare	408	017 12
Efecte	18	220 —	Reescont	205	273 —
Spese restituibile	4	028 21	Depozit	5	613 85
Interese de reescont anticipate	1	709 53	Cauțiuni	10	000 —
Anticipațiuni	586	—	Creditori	9	379 52
Capital nevărsat	4	774 —	Dare tranzitoare	2	761 27
Debitori	4	863 71	Interese anticipate	15	591 66
Mobilier după amortizare	1	350 —	Profit curat	25	226 12
			¹ Cu dotația anului curent K 27.000 —		
			² " " " " " " 19.000 —		
		919,942 54		919,942 54	

Intrate.		Contul Profit și Perdere cu 31 Decembrie 1912.		Eșite.	
	K	f		K	f
Interese la depuneri	25	231 66	Interese dela cambii	87	089 80
Interese de reescont	18	455 65	" " imprumuturi hipotecare	6	689 54
Salare	9	173 58	" " realități	1	435 07
Relut de cvartir	2	000 —	" " efecte	84	50
Chirie	1	400 —	" de cont-curent	17	45
Dare: după depuneri	2	523 17	" dela depuneri proprii	489	84
Dare: directă și comunală	6	866 91	Proviziuni	1	630 82
Spese de birou și porto	4	826 52			
Amortizare: Dubioase	1	523 11			
Mobilier	150	—			
Profit curat	25	226 12			
		97,377 02		97,377 02	

Dej, la 31 Decembrie 1912.

S. Rus m. p., director-executiv.

Ioan Anca m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Vasile Popp m. p. Ioan D. Tarnița m. p. Pachomiu Popp m. p. Dr. Iosif Boca m. p. S. Rus m. p.

L-am examinat și aflat exact întru toate.

Dej, la 4 Ianuarie 1913.

COMITETUL DE REVIZIUNE:

Teodor Bohățiel m. p. Dr. Augustin Bodea m. p. Augustin Sliam m. p. Ioan Bota m. p.
N. Căciulă, rev. expert al „Solidarității”.

„CUGIEREANA“, institut de credit și economii în Cugir.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Cugiereana“ sunt invitați la a

XI-a adunare generală ordinară,

ce se va ține la 23 Februarie st. n. a. c. la 10 ore a. m., în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Emiterea unei comisii de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
2. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1912, precum și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decizia asupra comitului anual pe baza raportului comitetului de supraveghiere, darea absolutoriului și decizia asupra împărțirii profitului curat.
4. Alegerea alor 4 membri în direcțiune pe un period de 3 ani.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 2 ani.
6. Alegerea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor recerți, adunarea în sensul § 14, se va ține în 2 Martie, n. a. c., la locul și timpul indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare prin plenipotențiati, sunt rugați a-și depune documentele de plenipotență la cassa institutului, cel mult până în 22 Februarie resp. 1 Martie st. n., 1913.

Cugir, la 5 Ianuarie 1913.

Constantin Olariu,
președinte.

Procopiu Herlea,
dir.-exec.

Active. — Vagyon.

Contul Bilanțului. — Mérleg számla.

Pasive. — Teher.

	K	f		K	f
Cassa în număr — Készpénz	4,077	85	Capital social, 500 actii à 100 cor. — Részvénytőke		
Cambii escomptate — Leszámitolt váltók	383,358	—	500 drb. 100 K részv.	100,000	—
Cambii cu acop. hipot. — Váltó Jelzálogfedezettel	67,897	—	Fond de rezervă — Tartalék alap	46,200	—
Împrumuturi hipotecare — Jelzálogkölcsön	2,874	50	Fond special de rezervă — Külön tartalék alap	7,350	—
Împrumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsön	6,343	70	Fond de clădire — Építési alap	4,660	—
Diverse conturi debitoare — Különbféle adósság számla	307	25	Fond de pensii — Nyugdíjalap	1,610	—
Cont-Curent — Folyó számla	23,603	—	Depuneri spre fructificare — Takarékos betétek	212,147	79
Acții — Rézvények	1,000	—	Reescompt — Visszszámított váltók	9,445	—
Mobilier — Felszerelés	500	—	Interese anticipate — Átmeneti kamatok	10,066	—
			Creditori — Hitelezők	338	30
			Profit curat — Tiszta nyereség	15,147	21
	490,011	30		490,011	30

Eșite. — Kiadások. Contul Profitului și a Perderilor. — Nyereség: és veszteség számla Intrate. — Bevétel.

	K	f		K	f
Interese de depuneri — Betéti kamatok	10,969	10	Interese Escompt — Leszámitolási kamatok	39,839	29
Interese de reescompt — Visszszámított kamatok	7,805	58	Int. camb. cu acop hip. — Jelzáloggal fed. vált. kamat	4,600	77
Interese fondului de rezervă — Tartalék alap kamatok	2,855	—	Interese hipotecare — Jelzálogi kamatok	224	92
Salare — Fizetések	4,941	96	Interese oblig. țuni — Kötvény kamatok	32	74
Chirie — Lakbér	400	—	Diverse — Különbféle	3,383	—
Spese diverse — Különbféle kiadások	1,503	98			
Contribuțiune — Adó	3,405	09			
Contrib. 10% inter. dep. — Betétek utáni adó 10%	1,096	94			
Amortizare din mobilier — Felszerelési törlesztés	100	—			
Comenziță de timbru — Létyeg illeték	40	74			
Profit curat — Tiszta nyereség	15,147	21			
	48,080	72		48,089	72

Cugir, la 31 Decembrie 1912.

Procopiu Herlea, m. p., director-executiv.

George Băluțiu, m. p. contabil.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATOSÁG:

C. Olariu m. p., președinte. I. Dreghiciu m. p. I. Băluțiu m. p. Lupea Traian m. p. I. Lupuțiu m. p.
N. Olariu m. p. Av. Oltean m. p. I. Herlea lui N. m. p. I. Stăfănescu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent și l-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului. — Alóírt felügyelőbizottság ezen számlát megvizsgálta és összehasonlítván azt az intézet könyveivel, helyesnek és megegyezőnek találta.

Cugir, la 9 Ianuarie 1913.

Simion Oltean m. p.

Teodor Crișan m. p., președinte.

Ioan Drăgan m. p.

Proprietar și editor: Constantin Popp.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu

Constantin Popp